

FUNDACJA
BATOREGO

IM. STEFANA

ul. Sapieżyńska 10a
00-215 Warszawa
tel. 22 536 02 00
batory@batory.org.pl
www.batory.org.pl

Warszawa 26 lipca 2018

Apel Zespołu Ekspertów Prawnych Fundacji im. Stefana Batorego w sprawie naboru na wolne stanowiska sędziowskie w Sądzie Najwyższym

W nawiązaniu do naszego Stanowiska z 20 lipca 2018 r. w sprawie obecnej sytuacji prawnej sędziów Sądu Najwyższego i Pierwszego Prezesa tego Sądu, w związku z opublikowaniem obwieszczenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o wolnych stanowiskach sędziowskich w Sądzie Najwyższym, Zespół Ekspertów Prawnych Fundacji im. Stefana Batorego podkreśla, że:

1. Najwyższym prawem w Polsce jest Konstytucja, zgodnie z którą sędziowie są nieusuwalni. Działania ustawodawcy zmierzające do przeniesienia w stan spoczynku grupy sędziów Sądu Najwyższego (a także sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego), w tym Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, są sprzeczne z Konstytucją. Pod pozorem zmiany wieku emerytalnego naruszają zasadę nieusuwalności sędziów (art. 180 ust. 1 Konstytucji), zasadę niezależności sądów (art. 173 Konstytucji) oraz zasadę podziału i równowagi władz (art. 10 Konstytucji).

2. Obwieszczenie Prezydenta o wolnych stanowiskach sędziowskich jest dotknięte wadą konstytucyjną, która przesądza o jego nieważności. Zgodnie z art. 144 ust. 2 Konstytucji, akty urzędowe Prezydenta wymagają dla swojej ważności podpisu Prezesa Rady Ministrów (kontrasygnata). Wspomniane obwieszczenie zostało opublikowane bez kontrasygnaty i w związku z tym jest nieważne, podobnie jak wszelkie czynności podjęte na jego podstawie.

3. Zmiany zasad wyboru sędziów Sądu Najwyższego i Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, uchwalone 20 lipca 2018 r. i oczekujące obecnie na podpis Prezydenta, w sposób jednoznaczny obnażają prawdziwą intencję ustawodawcy – podporządkowanie Sądu Najwyższego władzy wykonawczej oraz aktualnej politycznej większości. Obowiązkiem Prezydenta jako organu czuwającego nad przestrzeganiem Konstytucji jest zawetowanie tych zmian i tym samym zapobiegnięcie ich wejściu w życie.

Opisane wyżej działania Sejmu i Prezydenta zmierzające do upolitycznienia Sądu Najwyższego będą miały bardzo poważne konsekwencje dla ustroju i przyszłości polskiego państwa. Osoby kandydujące na stanowiska sędziowskie w odpowiedzi na ogłoszone obwieszczenie Prezydenta nie powinny - z powodów prawnych i etycznych -

godzić się na uczestnictwo w procedurze, u podstaw której leży naruszenie Konstytucji.

Zespół Ekspertów Prawnych Fundacji im. Stefana Batorego apeluje do przedstawicieli środowiska prawniczego i naukowego o niebranie udziału w naborze na wolne stanowiska sędziowskie w Sądzie Najwyższym. Wzięcie udziału w tej procedurze przyczynia się do realizacji i legitymizacji działań niekonstytucyjnych. Uważamy również, że czynny współudział w łamaniu Konstytucji i demontażu państwa prawa powinien być w przyszłości brany pod uwagę przy ocenie kwalifikacji etycznych do wykonywania prawniczych zawodów zaufania publicznego.

Zespół Ekspertów Prawnych Fundacji im. Stefana Batorego

dr Ryszard Balicki, adiunkt w Katedrze Prawa Konstytucyjnego Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego

Łukasz Bojarski, prezes zarządu Instytutu Prawa i Społeczeństwa INPRiS, były członek Krajowej Rady Sądownictwa

Jacek Czaja, prezes Towarzystwa Prawniczego w Lublinie, były wiceminister sprawiedliwości

dr hab. Monika Florczak-Wątor, adiunkt w Katedrze Prawa Konstytucyjnego UJ (od października 2017)

dr Wojciech Jasiński, adiunkt w Katedrze Postępowania Karnego Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, członek Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego

dr Piotr Kładoczny, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, sekretarz zarządu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka

dr hab. Marcin Matczak, profesor na Wydziale Prawa i Administracji UW, partner w Kancelarii Domański Zakrzewski Palinka sp. k.

dr hab. Tomasz Pietrzykowski, Katedra Teorii i Filozofii Prawa Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego

dr Anna Śledzińska-Simon, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii, Katedra Prawa Konstytucyjnego, Uniwersytet Wrocławski

dr Tomasz Zalasinski, członek zarządu Stowarzyszenia im. prof. Zbigniewa Hołdy, Kancelaria Domański Zakrzewski Palinka sp.k.

prof. dr hab. Fryderyk Zoll, Katedra Prawa Cywilnego Uniwersytetu Jagiellońskiego, profesor Uniwersytetu w Osnabrück

Zespół Ekspertów Prawnych działający przy Fundacji im. Stefana Batorego zajmuje się oceną przygotowywanych przez rząd i parlament zmian prawnych dotyczących ustroju państwa oraz miejsca instytucji publicznych i obywatelskich w systemie prawa. Członkowie Zespołu prowadzą monitoring projektów aktów prawnych, analizując je przede wszystkim pod kątem zgodności wprowadzanych rozwiązań z Konstytucją RP, normami międzynarodowymi i demokratycznymi standardami państwa prawa. Oceniają też stopień ingerencji przepisów w prawa człowieka i obywatela oraz kierunek zmian ustrojowych, jaki wytycza stanowione prawo.